

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

PIK XLVII. Ч. 296. Джерзі Ситі, Н. Дж., четвер, 21-го грудня 1939.

No. 296. Jersey City, N. J., Thursday, December 21, 1939.

VOL. XLVII

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТИ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ.

Тел. „Свобода“: ВЕрген 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: ВЕрген 4-1018, 4-0807.

THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA.

FIVE CENTS ELSEWHERE.

ЩЕ ОДИН НІМЕЦЬКИЙ КОРАБЕЛЬ ПОПОВНИВ „САМОГУБСТВО“

ВАШИНГТОН. — Американський військовий корабель „Тускалуза“, що патрулює прибережні води, доніс, що німецький пасажирський корабель „Колумбус“, який кілька днів тому опустив невідомий мексиканський порт у цілі перебитись кризою англійську блокаду й дістатись до дому, горить, а біля нього чигає англійський кружляк. Підпалу довершили самі німці, бачачи, що англійський кружляк не дасть їм далі їхати і або їх затонить, або візьме корабель у полон. Те „самогубство“ мало місце у віддалі 450 миль від берегів Флориди, себто на зовсім невідомих водах. Корабель „Колумбус“ був побудований по війні. Він мав поверх 32,000 тон і належав до наймодерніших пасажирських кораблів. У часі його постою в Мексику він набрав на себе досить нафти. З тою нафтою він пустився на воду. Дехто думає, що його завдання було засобити на морі котрийсь із німецьких бойових кораблів. Німецька залога врятувалась на американським кораблі „Тоскалуза“, котрий везе їх до порту. Вона буде інтервована.

ІНШИЙ НІМЕЦЬКИЙ КОРАБЕЛЬ УТИКАЄ ДО ПОРТУ.

ФОРТ ЛОДЕРДЕЙЛ (Флорида). — Європейська війна підсунула дуже близько до американських берегів, коли англійський кружляк заатакував недалеко Флориди німецький торговий корабель „Аравка“. Він вистрілює з гармати понад нього і зажадав через радіо, щоб той зупинився. Але німецький корабель почав утікати і дійсно втік до недалекого порту Лодердейл і там спустив якор. До нього підїхав англійський кружляк на одну милю, але вже не атакував його в порті. Американські власті почали розглядати цю справу, зокрема почали допитувати німецький корабель, що він робить на американських водах, коли повинен плисти до Полудневої Америки. „Аравка“ наладований нафтою. Догадують, що він був одним із німецьких провінційних кораблів, що на широкім морі засобляли німецькі військові кораблі і субмарини потрібними продуктами. Коли це буде установлене, то американські власті інтернують корабель, зачислюючи його до „військових“.

ЩЕ ПРО КОРАБЕЛЬ „ГРАФ СПЕ“.

МОНТЕВІДЕО. — Тепер виходить на верх, що всі американські краї піддержували уругвайський уряд, коли він силував німецький корабель „Граф Спе“ опустити порт. Бо Уругвай фактично не має жадної військової флотії. Отже корабель „Спе“, коли би був відмовився опустити порт, уругвайські власті не могли йому нічого зробити. Та тут же прийшла на поміч Аргентина, яка заявила, що коли „Граф Спе“ не схоче добровільно вийти, то два аргентинські кораблі прийдуть до порту, візьмуть його за „підбоки“ і виведуть гарненько на море.

Аргентинські власті інтернували цілу залозу з корабля „Графа Спе“ і розсілали її гуртами по різних місцях у глибину краю. Капітан Лянгсдорф залишився покищо в Буенос Айресі.

ВЕЛЕС ТАВРУЄ СОВЕТИ.

НЮ ЙОРК. — Підсекретар стейту, Сомнер Велес, гостро натаврував Совети, зокрема промову прем'єра Молотова, в якій він закидав Америці імперіалізм і небажане опікунство над Кубою. Сомнер Велес говорив, що Куба є вповні суверенна держава. А коли вона має тісні зв'язки з Америкою, то ті зв'язки пороблені за обоюсторонньою згодою. Американські краї мусять кооперувати і собі взаємно помагати. Бо коли не будуть, то такі випадки, як ось недавній „Граф Спе“, будуть повторятися частіше і наносити чимраз поважніші наслідки. Велес говорив ті слова на засіданні кубської торговельної палати в Нью Йорку.

НОВІ РОЗКРИТТЯ В КОМПІТЕТІ ВЗАЄМОВІДНОСИН ПРАЦІ.

ВАШИНГТОН. — Хоч комітет взаємовідносин праці є державною, федеральною інституцією, призначеною на те, щоб всесторонньо полегочувати спори і непорозуміння між робітниками і власниками фабрик та заводів, проте тепер виходить на яв, що деякі члени цього комітету виразно працювали на користь юній К.О.П., а навіть уживали підступів, щоби потягнути підприємців до відповідальності за поламавання закону Вагнера. Тих підступів уживав у першу чергу сам секретар комітету, Вит. Останній заперечує, начебт віс ділав у злій волі.

ПОМІЧ ФІНЛЯНДИ.

НЮ ЙОРК. — Герберт Гувер, голова комітету помічників Фінляндії, вислав останній \$100,000 як першу поміч для її потерпілих від війни. Ця сума є збірки з одного тижня. За нею підуть інші, вищі.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Пригадуємо, що як кожного, так і цього року всі відділи У. Н. Союзу є обов'язані прислати в цій місяці до головної канцелярії рекордові і фінансові звіти якнакраще. Всі звіти мусять бути в головній канцелярії 28. грудня, А ВЖЕ НЕ ПІЗНІШЕ, ЯК 30. ГРУДНЯ.

Звертаємо увагу головно тим відділам, які звичайно спізняються з присиланням місячних звітів і належитостей, або які взагалі залягають з заплатою якихнебудь належитостей, що того роду поступовання не сміє повторитись у грудні, з кінцем якого наступають річні замкнення цілого книговодства головної канцелярії. Тому звизмаємо всі відділи прислати звіти та вирівняти в цій місяці всякі належитості на час.

ГОЛОВНА КАНЦЕЛЯРІЯ У. Н. СОЮЗУ.

ГЕН. КРИВИЦЬКОМУ КІНЧИТЬСЯ ПОБУТ

Іміграційний уряд каже, що В. Г. Кривичькому, що був колись більшовицьким генералом і тайним агентом більшовицького уряду, а потім описував свої досвіди в газетах і журналах, кінчиться право побуту в Америці з кінцем цього місяця.

Якщо він не дістане продовження своєї візи, буде примушений вийти з Америки.

САМОГУБСТВО КАПІТАНА КОРАБЛЯ

Р. Г. Гозвел, 39-літній капітан корабля „Бритиш Офісер“, що возить нафту з Америки до Англії, поповнив самогубство в своїй корабельній кабіні, коли корабель стояв у Бетон Руж, у Луїзіані.

Моряки його кажуть, що він так журився за безпеченство свого корабля, що це довело його до душевного розстрою.

ФЕРБЕНКС ЛИШИВ МІЛІОНИ

Відомий фільмовий актор Доуглас Фербенкс, що помер оногоді на удар серця в Каліфорнії, оставив кілька мільонів доларів маєтку, однак не стільки, на скільки його оцінювано. Кажуть, що він поділив цей маєток між сина й другу жінку.

АМЕРИКА РОЗБУДОВУЄ ЛІТНИЧУ ФЛОТУ

Департамент флотії замовив нові літничі машини й пропелери коштом близько 10 мільонів доларів.

ПОЛІТІВ ДО ЄВРОПИ

Великий пасажирський і поштовий літак „Диксі Кліпер“ вилетів з летища в Порті Вашингтоні, на Лонг Айленді, в дорогу до Європи з 1,338 фунтами поштових посилок та 25 пасажирями. Летить на Бермуду, Азори й Лісбону.

ВІДНАЙШОВСЯ „ВКРАДЕНИЙ“ ЧОЛОВІК

Овен Савид, Онт. — Після того, як його хата згоріла, старший парубок, Дж. Ч. Сізар, десь був зник. Пошукування його були безуспішні. Думали, що він згорів у своїй хаті. Аж по 14 днів він з'явився в хаті свого брата й оповів йому сенсаційну історію, що до його хати ввійшли були два сильні чоловіки, які його заставляли в мішок і день вивезли. Пізніше, під допитами поліції, Сізар признався, що його історія неправдива і що він цілих 14 днів жив у недалекий столі. Цілий той час він живився виключно яблуками. Ніхто не може догадатись, чому Сізар зробив такий вибір. Можливо, що на нього вплинуло те, що його хата згоріла. Її запалив грим.

ЗНАЙШЛИ ВБИВНИКА НІМЕЦЬКОГО УРЯДОВЦЯ

НЮ ЙОРК. — В Торонті поліція знайшла вбивника урядовця німецького консуляту, д-ра Енгельберга. Ним є молодий кулачний борець Ер-

СОВЕТИ НАЗНАЧИЛИ ПОСЛА ДЛЯ СЛОВАЧЧИН

МОСКВА. — Назначено М. Пушкіна першим советським послом до Словаччини. Ту номінацію поміщено в такій кутику в газеті, що ледви це можна запримітити, ніби стидачись перед читачами за цей учинок, що визнає розбиття давньої Чехословаччини.

ОГОЛОШУЮТЬ ВАЖНІ ЛІКАРСЬКІ ВІДКРИТТЯ

Клівлендська клініка подала до публічного відома, що її лікарі відкрили, що протитифове щеплення помагє між іншим і на запалення мізку, зване енкефалітис.

Ця енкефалітис небезпечна недуга: досі вмирало на неї пересічно 25 процентів хорих.

КАМПАНІЯ НЮ ЙОРКУ ПРОТИ „ПАЧКУВАННЯ“ ПАПІРОСОК

Агенти департаменту скаргу міста Нью Йорку задержали трок, повний папіросок, привезених зо стейту Нью Джерзі, без оплати миського податку. Візника арештовано.

КАНАДЦІ В АНГЛІЇ

ЛОНДОН. — В цілій Англії велика радість, що вдалося перевести щасливо з Канади перший транспорт війська. Цілу ту справу держано у вели-

кій тайні. Вість розійшлася доперва тоді, коли вже війсьکو висіло на англійську землю.

НЕ ЗРІКАЮТЬСЯ ЗАХІДНО-УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЕЛЬ

ПАРИЖ. — Зродившийся у Франції новий польський уряд видав „маніфест“, у якому заповідає, що поляки будуть стояти у війні при Англії й Франції, щоб таким чином вибороти „нову Польщу“. Та нова Польща має мати повний доступ до Балтійського моря і „запевнені границі“. Нова Польща також думає і про „союз слов'янських держав“, що відмежовував би слов'янські держави від Німеччини. Нова Польща, як каже маніфест, буде „християнська і демократична“. Як тільки вона повстане, зараз будуть розписані вибори і вибрані представники. Уряд буде тільки виконувати волю представників. Давні помилки вже не повторяться. Замітне те, що маніфест згадує і за „національні меншини“. Кажє, що вони дістануть „свої права“, коли виявлять тепер до Польщі „льояльність“, себто, коли будуть разом з нею битися за відбудову Польщі. При новім польським уряді є вже зорганізована „Національна Рада“, що є ніби польським парламентом. На її чолі стоїть музикант Гнат Падеревський. До цього „парламенту“ мають влучити також, як заповідають, одного українця й одного жиди. Уряд і парламент складаються з самих противників давнього польського уряду. З заяв нового польського уряду виходить ясно, що він стоїть за те, щоб нова Польща обіймала знову західно-українські землі.

СПІР ЧЕРЕЗ ТЕ, ЯК ПРАВИТИ ПОЛЬЩЕЮ.

БЕРЛІН. — Виходить, що заведення порядку на окупованих Німеччиною польських землях було головно ділом нацистської військової еліти, яка виконувала своє завдання з великою строгістю, вважаючи себе за „вищу расу“, яка заставляє до послуху і порядку „слуг“ чи „невільників“, себто поляків. Ця метода, як виходить, викликає страшенне негодування проти німців. Є випадки частих засідок на нацистичних вибранців, підчас яких їх убивають з криком. За те нацисти мстяться, на кім попола, а це ще гірше драгує людність. А військова влада хотіла замирення і привернення в краю повного спокою. Ось це було предметом нарад військових і адміністрації. Наради відбулися в Берліні. Видано комунікат, що на тих нарадах прийшло до згоди між військовою й адміністраційною управою польських земель. Та кажуть, що перемогли таки нацистичні вибранці. Значить, що може наступити в Польщі ще гірший німецький курс.

НЕЗАДОВОЛЕННЯ З СОВЕТСЬКОЮ ОКУПАЦІЄЮ.

ЧЕРНІВЦІ (Буковина). — З того, що оповідають утікачі з західно-українських земель, що є під Советами, виходить на яв, що „медові“ місяці советського „визволення“ минули. Населення починає пізнавати, що це таке „советська влада“. Вже здирють податки і беруть рекруту. Замітне те, що між втікачами є вже багато українців і жидів. Зпочатку так виходило, що влада краю опиниться в руках жидів і українців. Головні посади по містах забирали жиди, а другорядні — українці. Та тепер усяди поусували наставлених, а на їхнє місце спроваджують москалів з Росії. Залізниці, почта, банки і т. п. є в руках чужинців. По всіх урядах говорять московською мовою. Так є, що тепер безпечніше говорити в уряді польською мовою ніж українською... Бо, відповідаючи московському урядові по українськи, можна наразитись на те, що можна легко попасти в руки чекістів як „контрреволюціонер“ і „український націоналіст“.

СОВЕТИ БОМБАРДУЮТЬ.

ГЕЛЬСІНКІ. — Цілу низку фінських міст бомбардували десятки советських літаків. Та великої шкоди вони не наробили завдяки фінським протилетунським гарматам, що тим разом цілком стріляли. Совети мають поважні втрати. Вдержують здобуті позиції тільки на самій півночі.

ЗВЕРТАЮТЬ УСЮ УВАГУ НА СТАЛІНА.

МОСКВА. — Щоб відвернути увагу народу від советських невдач у Фінляндії та викинення їх з Ліги Націй, советська преса завалена тільки одним матеріалом: 60-літніми уродинами Й. Сталіна. Вся пропаганда звернена тільки в ту одну сторону. Все інше, що діється в світі, збувається мовчанкою.

ЧОМУ АМЕРИКА ПОМАГАЄ ФІНАМ?

МОСКВА. — На це відповідає советський „учений“ Немчинов. Кажє, що це американські фабриканти муніції домогли Фінляндії в роках 1918 і 1920 установити „білий уряд“. Тепер ті самі, що не мають де збути муніції, знову допомагають Фінляндії ніби з „гуманитарних“ причин, а властиво задля зисків і на те, щоб з „білої Фінляндії“ зробити базу до наступу на Совети.

АНГЛІЙСЬКІ ЖОВНІРИ НА ВПРАВАХ.

Англія звисна зо своєї слоти. Цей відділ піхоти бредє зимовим болотом на вправах в будіванні понтонових мостів.

"СВОБОДА" (UKRAINIAN DAILY)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
by the Ukrainian Press and Book Company, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1911 under the act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

Письмовий текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед
появою числа, в котрім оголошувач хоче мати своє оголошення.

Тел. "Свобода": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союз: BErgen 4-1016.
4-0807.

3 Канади належить посылати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

ПРИГОТОВЛЮЮТЬСЯ НА МИР

З голосів американських газет видно зовсім ясно, що на найближчій сесії американського конгресу в січні буде піднесена справа реформи закону про торговельні угоди. Цей закон має велике значіння і для Америки і для інших країн збільшувється багато разів. Дискутуючи над справою пропонування змін теперішнього закону, американські газети підкреслюють постійно власне справу теперішньої війни, а це частіше справу миру, котрий скоріше чи пізніше мусить прийти.

"Теперішня війна", каже наприклад "Нью Йорк Таймс", у своїй передовиці про цю справу, "за своїми, ненавистями і страхами, за своїм знищенням і різнею, мусить колись дійти до кінця. Як до цього, дійде, люди будуть мусити звернутися до великого завдання відбудови, до завдання відбудувати світ не лише фізично, але відтворити світ, у котрім великі і свободні держави могли жити й торгувати разом у мирі й приязні".

Підкреслюючи в цей спосіб великий інтерес, який Америка має в війні й мирі, "Таймс" каже далі: "Як ця війна скінчиться, Америка, що уникає найгірших трагедій й прикостей війни, може бути одинокою країною, здібною перебрати на себе провід у зусиллях, що мають покласти основи для тривалого миру".

Що таке може статися дуже легко, не дається заперечити. Можна навіть сказати, що чим довше буде тривати війна, чим більше вона буде виснажувати воюючі сторони, тим більшою в порівнянні з тими ослабленими державами буде сила й потуга Америки, тим більший її вплив у світі, тим більший її голос в остаточному вирішенні мирових питань.

Ці вигляди ставлять і перед українською імміграцією в Америці надзвичайні завдання. Коли Америка перебере на себе провідну роль у світі, коли цілий світ буде дивитися й прислухуватися до її голосу, тоді й український народ буде дивитися теж на Америку й буде від неї ждати слушного вирішення української справи, якщо ця справа до вирішення прийде (що дуже легко може статися). Тоді теж український народ буде дивитися на українську імміграцію в Америці як на чинник, котрий уже з природи самого свого положення покликаний представити українську справу перед цим найважливішим чинником світової політики, урядом Злучених Держав.

Є ще деякі можливості, що справи обернуться інакше, але мабуть більше є можливостей за те, що власне так станеться, як допускає американська преса. Коли вона приготує Америку на цю евентуальність, чи не порадило б було українській імміграції приготуватися на неї?

ЗАГАЛЬНИЙ ЗІЗД АМЕРИКАНСЬКО-УКРАЇНСЬКИХ УГРУПОВАНЬ

(Доклад О. Ревюка на Конгресі "Об'єднання"
2. грудня 1939 р.).

I.

Зараз по вибуху німецько-польської війни "Об'єднання" видало до українського громадянства в Америці відозву, в котрій, звернувши увагу на консеквенції цієї війни для українського народу, висказано надію, що українська імміграція обстане за інтереси українського народу на рідній землі. Українська імміграція в Злучених Державах має нагоду постаратися приєднати для української справи американську публічну опінію й американський уряд, котрого вплив у світових справах все буде великий. Підкреслюючи, що ідеалом українського народу є все ще далі соборна незалежна українська держава, "Об'єднання" писало:

"У тому важному моменті, коли наново важиться доля української справи, мусимо виступити тут на імміграції, з однією думкою й волею. Так, як 22. січня 1919 року, в хвилині небезпеки й наїзду ворогів на українську землю, наш народ на рідних землях здохнув на те, щоб спільно й однодушно заманіфестувати свою політичну й національну волю, так і ми в Америці, супроти наближаючихся людей мусимо поступити. В українській визвольній справі мусимо створити один національний фронт, з однією політичною думкою й вимогою, і так виступити перед світом і перед американським урядом".

Переводячи цю ідею в життя, "Об'єднання" говорило далі: "Беручи під увагу цей важливий момент, "Об'єднання" є тої думки, що всі українські організації повинні тепер згодитися на якнайдалше йдучі уступки й реформи, щоб таким чином спричинити до того, щоб наша українська акція в Америці мала вигляд одного, дійсно об'єднаного фронту боротьби за здобуття державності для України".

"Об'єднання" звернулося до всіх українських організацій в Америці, до всієї української преси й народних діячів з проханням припинити взаємну боротьбу й звернути всю енергію на планову акцію оборони української справи.

Ця відозва появилась в

"Свободі" з 5. вересня 1939 року. Наскільки я знаю з устних відкликів, вона звернула на себе загальну увагу й викликала різні толки, пояснення й відгуки. На жаль, ці відклики були лише усні. Я не читав, щоб хтось поставив свої думки у цій справі на письмі. Цей факт треба призначити вислідом боротьби між двома наставленнями: з одного боку, наші люди видно признають потребу такої спільної акції, а з другого боку такої акції не хочуть.

Що в Америці потрібно спільної української акції, це ясно всякому. Америка велика й могутня країна, яка певно заважить багато й підчас війни й підчас миру. Зрештою не можна вважати виключенням вмішання Америки до війни, в якому то випадку її вплив був би ще більшим. Кожна держава й кожний народ мусить дивитися, щоб собі в цей великий і могутній край не зразити, але приєднати для себе. Подвійно це важне для українського народу, котрий нині ледве чи має де поза Америкою вигляди знати й безінтересових приятелів. Зрештою вже з огляду на самий факт існування тут достатньої численної імміграції кажує на те, що тут треба повести акцію в користь українських прав.

II.

Не знаю, скільки учасників цих зборів пам'ятає зовсім подібну ситуацію, яка для нас уже раз існувала в цьому краю, ситуацію підчас світової війни 1914 р., а головню від 1917 до 1919 року. Тоді теж Америка виринула як найбільше впливова держава, і тоді була розбита на дві, (коли до українців рахувати й тих, що не є свідомі свого українського походження, то на більше) ворожих собі груп, які багато більше себе взаємно поборювали, як поборювали спільних національних ворогів. Як вражіння могла така завзята боротьба робити на тих, котрих симпатії ми хотіли зеднати, можемо легко догадатися. Скільки разів американські організації запрошували до себе українських бесідників, за кожним разом виринало питання: з

котрої організації бесідника запросити? Звісно, звичайно справу вирішували в цей спосіб, що не запрошувало жадної. Інколи запросили по одному бесідникові з кожної й тоді звичайно голови зборів представляли протівенство між бесідниками і їх організаціями так, немовби вони в нічому з собою не годилися, або так, що одні хочуть союзу з Росією, а інші самостійності, або одні союзу з Німеччиною, а інші самостійності. Навіть як він цього не сказав, навіть як бесідники проти себе не виступали, учасники зборів, чи форуму, чи чого там, виносили вражіння, що серед українців є такі основні розходження, що вони до спільної організації належати не можуть. Не треба й додавати, що сварка між конкуруючими організаціями звичайно доводила їх осуджувати свою конкурентку перед громадянством і урядом.

Звичайно, яку акцію не починалаб котра з тих організацій, усе друга знайшла способи повернути їх у нівець, бо серед завзятої боротьби кожна з них легко робила помилки, які друга підхоплювала й уживала до нищення її роботи. В цей спосіб зипсуто такі річчї, як видавання книжок, переслухання перед конгресом, делегації. Скільки людей розчарувалося на вид такого розбиття, не треба й говорити. Під вражінням такого розбивання казав мені один американський урядник у 1919 році: "Ваше розбиття показує, що український народ не має проводу (но лідершип), а такий народ самостійності добути не може: якби йому хотіло, він її скоро втрапить". Його слова наводжу не тому, що це, мовляв, сказав урядник, але тому, бо мені здається, це було вражіння, яке ми робили загальною. Це розбиття могли толкувати як звичайний вислід демократії. Нині люди вже й від демократичного народу ждуть спільного фронту проти тих сил, які вони всі визнають спільним ворогом. Як нема спільного фронту, то видно нема спільного ворога, вони розуміють.

III.

Доказувати потреби єдино-сти мабуть буде досить, бо поза потребою є ще друге важливе питання: як цю справу перевести в життя? Є саме в Америці стільки різних українських організацій, що об'єднати їх для спільної акції не легко. Є політичні організації, які властиво повинні би цю

справу зайняти, бо це політична справа. Однак ці лідери найбільше між собою посварені. Стоять поза ними різні газети, а за газетами або церкви або заповогові організації. І вони з собою конкурують, себе взаємно виключають, поборюють, признавати не хотять. Якби нам вдалося об'єднати українську політіню, церковну й заповогові встанови, то ми могли би сказати, що менше-більше об'єднали українську імміграцію в одну цілість. Справа це дуже трудна. Знаємо це теж з практики, бо вже з різних боків такі заходи об'єднання роблено й вони все розбивались. Однак з того, що пляни кооперації все ще виринають, я роблю висновок, що цієї думки ще не закинено. Розбилися недавно тому заходи співпраці українських заповогових організацій, а однак недавно знову появилась в органі одної з них стаття з закликом перевести таку кооперацію. Є заходи кооперації в поодиноких місцевостях (Клівленд, Дітройт).

Все це показує, що "настрій за кооперацію" є. Показують теж ці факти ще одно: її вдалося перевести не там, де одна сторона старалася накинати всім іншим свою ідеологію або своє наставлення, але лише там, де всі злучені організації заховали вповні свою організаційну й ідеологічну відрубність, а зійшлися лише для переведення певних, виразно намічених спільних цілей. Такі цілі для всіх українських організацій певно є і є можливість спільної праці для такої цілі, а передумовою такої організації є не підведення всіх під один стриху, але взаємна толеранція, терпеливість для чужих поглядів. Старатися довести до якогось ідеологічного єдності серед імміграції, на мою думку, пуста фантазія. Краще закінити таку думку як неможливу до здійснення, а взятися за легше діло, за діло створення спільної акції на основі рідності. Як довго об'єднанець буде відкидати необ'єднання, так довго будуть дві, непримирні групи. Коли об'єднанець прийме необ'єднання як факт, з яким, хоч немилим, треба погодитися, тоді вже зроблено один крок до спільної акції. Коли католик не признає православного, по ки він не стане католиком, а православний католика, поки цей не стане православним, так довго не можна говорити про спільну акцію людей з двох церков. Доперва тоді, як

католик і православний перестануть ждати від людини іншої віри відступлення від своєї віри, можна починати говорити про спільну акцію.

Тому, підносячи потребу спільної акції всіх українських організацій за українську державу, даймо починати від "Об'єднання" скликати Всеукраїнський Конгрес усіх українців, без огляду на їх релігійні, політичні чи інші погляди. Ставимо за основу такої акції толеранцію для всяких таких поглядів. Виключаємо від акції лише тих, які не признають потреби працювати для цілі створення української соборної держави. Всіх інших просимо до співпраці. Уряд "Об'єднання" має виробити плян скликання такого загального конгресу, причому вже при підготовці такого конгресу він має піти на всякі, найдалше йдучі уступки при організації ініціативного комітету.

IV.

Закінчу словами одного українського діяча, що в тій справі писав мені з Праги під датою 16. жовтня 1939 р.:

Тут випадково прийшли члени "Свободи" з відозвою "Об'єднання" до всіх в Америці про утворення єдиного національного фронту. Тут ці звідки всіх тішить, бо, думаю, що треба поменше "ідеологій", а побільше толеранції і солідарності. І історія мусилаб людей дечого навчити: то люди шукали ідеологічного споріднення з большевиками, а Сталін узяв та вирівав майже всіх комуністів-українців. То надіялися на іншу ідеологію, творили "мімікрію", аж тут від березня до вересня новий прощання. А ми собі дискутуємо — "якако втрешити" та про всякі ідеологічні причади, коли, нами торгує хто хоче і як хоче.

По думці цих виводів ставлю отсієї резолюцію:

1) З огляду на те, що належна оборона української справи перед американським громадянством, і урядом є в теперішній грізливий мент для українського народу справою першої ваги; та

2) що добро української справи взагалі, а оборони її в Америці спеціально вимагає спільного й згідливого виступу американців українського роду перед рештою американців і перек американським урядом; **Восьмий Конгрес Об'єднання Українських Організацій** призначає урядові "Об'єднання" повести всякі можливі заходи для скликання загального конгресу української імміграції в Америці без огляду на релігійні, організаційні чи політичні переконання, спираючись на демократичну засаду повної толеранції для таких усяких різнниць, який то конгрес мав би придумати спільну платформу для всіх і всяких українських угруповань на імміграції для репрезентації самостійницьких змагань українського народу перед американським громадянством і американським урядом.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ВІНДЗОР, ОНТ., КАНАДА. Місячні річні збори тов. ім. Юліана Голубинського, від. 341, відбулися в середу 27. грудня, в год. 7.30 вечером, в Укр. Національній Домі, Оттава. Пригледіть всім членам, що перед закінченням річних зборів всі заклади вкладали обов'язково мусять бути присутні. Члени догукують пам'ятати, що, коли хочуть мати право вибрати новий уряд, або бути до нього вибраним, мусять полати, щоб їх вкладали були вповні вирішеними до кінця року 1939, на підставі 137-го і 138-го параграфу статуту У. Н. Союзу. — Н. Нікон, преск. П. Дуда, секр.; Ю. Поворожик, кас.

ТОРОНТО, ОНТ. Річні збори Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 432, відбулися в п'ятницю, 29. грудня, в год. 8.30 вечером, в Укр. Національній Домі, Оттава. Просимо всіх членів та членів прибути на ці збори, бо будуть важні справи до вирішення. Одна з тих важних справ буде вибір урядників на 1940. рік. — В. Гіряк, секр.

МАЛЮНКИ СОВЕТСЬКОГО ПОВУТУ**ВОСКРЕСІННЯ МЕРТВОЇ АБО: НЕХЛЮЙСТВО МІЛІЦІ.**

"Комуніст" в ч. 199. пише таке:

"Любитель сенсаций мчав вулицею. Він поспішав повідомити знайомих про останню новину. Помер Іванов. Сьогодні вночі сконав від розриву серця. Кільком він уже розповів жакливу новину і, раптом, назустріч — родич Іванова. Миттю зупинив його.

— Чути? Яке нещастя!... Така людина!... Така світа голова!... Помер Іванов.

— Та що ви кажете, ось же він іде слідом за мною! Любитель сенсаций не розгубився. Приставивши долоні до рота, він прошепотів:

— Тихше, він, мабуть, сам іде про це не знає.

Цей факт — анекдотичний і ми не будемо настоювати, що трапилось саме так. Але, нам пошастило встановити розмову

ву начальника 14. відділу міліції й народного судді 49. ділянки м. Києва, яка нагадує попередню, анекдотичну.

— Ви знаєте, товариш нарсуддя, померла Сегал Марія Мойсєївна. Справу про неї треба припинити.

— Як же так? Я її зовсім недавно бачив — здорова, квітуча.

— І от, уявіть собі, померла. Від розриву серця.

Нарсуддя тов. Козаков подивився навколо, і раптом погляд його зовсім випадково впав на... Так, так, це була вона, безпечно, вона, жива, здорова Марія Мойсєївна Сегал.

— Ось же дивиться, вона йде!

І тут ми не дочули, чи за прикладом любителя сенсаций начальник відділу приклад долоні до рота й прошепотів:

— Тихше, вона, мабуть, іде про це не знає.

Чи, може, розгублено прошепотів:

— Ну, тоді ми її арештуємо.

Щоб історія зі "смертю" і "воскресінням" гр. Сегал була більш зрозуміла, зробимо коротенький екскурс у минуле. Майже два роки тому, у вересні 1937 р., суд Петровського району м. Києва засудив за спекуляцію Сегал Марію Мойсєївну на 4 роки ув'язнення. Шість місяців справа ходила по касаційних інстанціях і, нарешті, 31. березня 1938 р. присуд, як кажуть юристи, набрав законної сили та був надісланий у третій відділок міліції для виконання.

Саме в той час на території цьогож Петровського району був організований четвертий відділок міліції й справу миттю переслали туди. У нас, мовляв, менше роботи, ви й виконуйте.

Але в новому відділку сиділи не новачки в тяганині. "Ви передаєте справу нам, ми також знаємо, куди її переслати". І вислали в 12-тий відділок.

Кому, звичайно, як не працівникам 12-го відділку міліції відомо, що а-

дресу будьякого громадянина можна знайти в адресному бюрі? Навіщо завантажувати себе читанням "товстелезної справи" і шукати в ній адреси за судженою! Адресне бюро швидко, коротко й точно повідомило: "Марія Мойсєївна Сегал живе на Дмитрівській вулиці, № 23, квартиру 16.

От і чудово! Дмитрівська входить у 14. відділок, хай там і виконують присуд. "Справа" була переслана в нове місце.

Тут, у 14. відділку, присуд суду вирішили таки сумлінно виконати. Представники закону, налічені всім а повноваженнями, пішли на Дмитрівську вулицю, № 23, знайшли квартиру 16.

— Тут живе Сегал Марія Мойсєївна?

— Тут жила, але вона померла.

— А ми її саме арештувати хотіли. Ну, раз померла...

З домоуправління № 6, 108. Молотовського району одержали довідку "Сегал Марія Мойсєївна, 1890 р. народження, померла 15. червня 1939 р." Довідку приклали до при-

суду й з пояснювальною запискою надіслали в 49. ділянку народного суду. В записці лякотно повідомили: "При цьому повертаємо невиконаний присуд за смертю останньої".

На цьому історія про непокараний злочин і малобудованість. Адже за 21 місяць, що минуло від дня внесення присуду, спекулянтка Сегал справді могла вмерти, нічого тут надприродного нема. Але суддя Козаков, до якого потрапила ця, вже по суті припинена, справа, вирішив зробити один невеличкий експеримент, до якого не могли додуматися сумлінні працівники міліції. Він узяв довідку адресного бюра й повідомлення домоуправління про смерть засудженої та звів із матеріалами справи. Часу на це витратив рівно три хвилини. Результат був разучий: засуджена Сегал Марія Мойсєївна, як було написано в справі, жила на Фруктовому провулку, № 3, кв. 14, і була 1918. року народження. Померлаж Сегал Марія Мойсєївна, що жила на Дмитрівській ву-

лиці, № 23, кв. 16, і була народжена 1890. року. Отже, як бачимо, арештувати хотіли зовсім безвинну людину, а спекулянтка, яка ввесь час залишалася на свободі й може продовжувала свою протизаконну діяльність, була "поза небезпекою" і, мабуть, нишком (а то і вголос) сміялася над операційністю працівників київської міліції.

І тільки після того, як нарсуддя Козаков знову надіслав справу для виконання вироку в 4. відділок міліції (та й то через 20 днів після цього) спекулянтка, "воскресла" і була арештована.

На цьому, нарешті, можна закінчити оповідання про злочин і кару. Але оповідання про легковажність і нехлюйство рядів працівників київської міліції ще кінця не має. І ми думаємо, що допише його начальник столичної міліції.

ХТО ПОПИРАЄ БИЗНЕСИ, ШО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В "СВОБОДІ", ТОЙ ПОПИРАЄ "СВОБОДУ"

НА РІЖНІ ТЕМИ

„БРЕМЕН“

Німечкський корабель „Бре-мен“, що в часі вибуху війни між Німеччиною й Англією був десь на Алятійському океані, наражений на затоплен-ня або захоплення з боку бри-тійської флоту, по кількох місяцях утікання добився на-решті пійти до „домашнього порту“ в Німеччині.

Німці проголошують цю подію як доказ, що британ-ська флот не панує на мо-рю, як це Англія любить го-лосити.

Англіїці відповідають на це, що вони не затопили „Бреме-ну“, хоч могли, бо вони дер-жали міждержавної угоди про трактування пасажир-ських кораблів підчас війни.

Чи не було тут з „Бреме-ном“, як із тим зайцем, що на-біг на стійку царя Миколи підчас царського полювання? Стрілив цар і спитався свого мисливого, що йому рушниця набивала: „поцілів“?

„Ні, ваше величство“, каже мисливий, „ви зволіли його помилувати“.

ПЕРЕКОНАВСЯ.

Так, англіїці самі перекона-лися, що придуманий ними спосіб захорони перед літака-ми при допомозі привязаних балонів є успішною захооро-ною. Переконалися, коли один англійський літак британської флоту налетів на каблі ба-льонів й розбився на місці.

Очевидно, переконалися, а-ле не ті, що були на літаку: вони всі згинувли.

Цей спосіб переконування нагадує тогочасного, що хо-тів псереконатися, чи пістоля набита й, дивлячися в цілку, потягував за курок. Була на-бита.

НІМЕЦЬКІ НАСТРОЇ.

Освальд Гарисон Вилард, бувши власник і редактор тижневика „Нейшен“, каже на основі чотиротижневого побуту в Німеччині, що мо-лоді німці є за Гітлера, але більшість німців є противні й Гітлерові й націзмові. Вони висказувалися так зовсім від-крито.

Коли справді більшість про-ти Гітлера й націзму, то як може Гітлер і нацизм удержатися?

Саме в цей спосіб, що не дає народів висказати, що він думає про Гітлера й на-цизм.

ГІТЛЕР І СТАЛІН.

У цьому нацизм дуже подіб-ний до комунізму.

Там теж наріз, замість ви-сказувати про справу своєї думки, висказує думки, які йому диктатура „приказує ви-сказувати“.

Тому й не можна дуже ди-вуватися, коли Вилард ви-сказує, що за п'ять років вій-ни Німеччина стане комуні-стичною.

ТРОШКИ.

Свого часу німці сповісти-ли, що вони розбили бомба-ми з літаків британський во-єнний корабель „Ріполс“.

Англіїці кажуть, що „Рі-полс“ не був затоплений, ли-ше трохи ушкоджений. Не зважаючи на це ушкодження, він міг далі сповняти свою службу конвоювання торго-вельких кораблів.

Це нагадує ту сільську дів-чину, що, ставши у великому місті на домашню службу, скоро знайшла собі вояка. Як дівчина почала за якийсь час грубнути, пані робила її обе-режною. „Чи не трапилося то-бі щось з ним?“ — спиталася нарешті дівчини.

„Ні“, запевняла дівчина, „ми лише трохи заручені“.

З РУХУ ПО ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗУ.

НЬО ЙОРК, Н. Й.

Союзове Свято.

Заходами Комітету Відділів У. Н. Союзу в Нью Йорку вла-штовано минулої неділі, 17-го грудня ц. р., в „Карпатія Гол“ Союзове Свято з нагоди 45-літньої річниці заложення У. Н. Союзу. Свято відкрив голо-ва Комітету, п. Е. Лахович, і відчитав привітну телеграму від Союзу Українок Америки, після чого хор молоді при-укр. кат. церкви св. Юрія під проводом проф. Т. Онуфрика дуже гарно відспівав амери-канський національний гимн і „Живи, Україно“. Цьому хо-рові і його провідникові тре-ба не признати, що хоч існує вже довгий час, а проте не попадає в застій, не плісняє, а все заховує свіжість і робить постійно поступ уперед. Го-лоси були дуже добре зрівно-важені, пісні педантично ви-конані і на кожнім кроці вид-но було совісну, точну і вмі-лу роботу диригента.

Далі наступив реферат го-ловного фінансового секрета-ря У. Н. С., п. Романа Слобо-дяна. П. Слободян, під огля-дом промов, є рідким гостем у Нью Йорку. Після його о-станнього виступу ньюйорчани напевно захотіли його бачи-ти і чути нераз. Реферат про У. Н. С., зокрема про йо-го фінансовий стан, звичайно буває сухий. Проте п. Слобо-дяна перемішав ці сухі цифри з дотепами та з справами за-гално громадської ваги і всі вислухали його з надзвичайно великим зацікавленням. Бесід-ний згадав про перших піоні-рів У. Н. Союзу та про тяжкі початки нашої організації. Далі додав у цифрах, як У. Н. Союз постійно зростає у чле-нах і грошах. Подав його те-першній фінансовий стан. Скільки котра місцевість має членів. Під оглядом членства донедавна на першому місці стояло Шікаго. Тепер Нью Йорк побив Шікаго і став на першій місці. Серед усіх Союзів відділів за останні часи найбільше придбав чле-нів 204-тий відділ. Він приед-нав поперх 500 членів. Другим відділом є 361-ший. Бесідний також згадав відношення У. Н. Союзу до старого краю і до визвольних змагань укра-їнського народу.

Пан Петро Ординський за-хоплював публіку своїм гар-ним баритоновим співом. Хоч відспівав чотири пісні, то пуб-лика своїми рясними опле-сками змушувала його ще да-лі співати.

Молоденький хлопець, Ю-рій Олішник, виголосив із за-

палом деклямацію, поему С. Мусячука, „Піонірам У. Н. Союзу“.

Редактор „Юкрейніен Вік-лі“, п. Степан Шумейко, виго-лосив реферат про У. Н. Союз англійською мовою. Він під-креслює ще раз усі ті добро-дійства, які У. Н. Союз дає своїм членам, а далі точно за-сував, які користі приносить для кожної суспільності, зо-крема для української, те, ко-ли вона добре зорганізована та має сильні організації. У-країнська молодь в Америці особливо повинна горнутись до У. Н. Союзу. Бо ця органі-зація вже має сильні основи. Вона вже нині уявляє собою велику силу. Та її ще можна поширити і скріпити. Через неї наша молодь в Америці може зреалізувати чимало су-спільних, а й особистих зав-дань. Через неї наша суспіль-ність може також принести велику поміч поневоленому українському народові на йо-го рідних землях. З сильними організаціями чужі люди чи-сяться. Зі слабами не хочуть говорити. Отож організуй-мось, вступаємо громадно до У. Н. Союзу, закликав бесід-ний.

Тепер виступив хор дівча-ток під проводом п. Т. Онуф-рика і відспівав кілька украї-нських пісень. Пісні були со-лідно підготовані, хористки добре вишколені, а публіка кожну їх пісню нагороджува-ла такими оплесками, що змушувала хор співати над-датки.

В другій частині виступив мішаний хор під управою то-го самого диригента і, як у попередній виступі, так і те-пер дуже гарно виконав „гимн У. Н. Союзу“ і „Пісню старого мельника“, в якій ро-лю мельника, получену з со-льом, бездоганно виконав мо-лодий п. Юрко Баранець, що виїшов на сцену, перебраний за дідуся. Його появою і спі-вом публіка була дуже зво-рушена.

Святочну промову виголо-сив д-р Л. Мишуга. У ній звернув увагу на ту роль, яку відіграла „Свобода“ в розви-тку У. Н. Союзу та цілої нашої еміграції в Америці. В той час, коли У. Н. Союз був „батьком“ і водночас мізком нашої еміграції, „Свобода“ була „матірню“ та душею ор-ганізації. Як добра мама, вона, хоч любила безмірно своїх ді-тей, то також на них нераз „накричала“, а то й декого й ударила, коли треба було цю-го. Далі бесідний-говорив, що хоч дехто закидає „Свободі“, „праві ухили“, чи навіть „ре-акцію“, то проте в „Свободі“ і в У. Н. Союзі вбільшості працюють селянські діти; ба-гато з них виїшли з селян-

НЕ ТАК ЗОВСІМ СПОКІЙНО,

як доносять із західного фронту урядові комунікати обох сторін. Французькі жовіри обстрілюють німецькі позиції з румовищ дому.

ських робітничих рядів і ро-ками працювали по фабри-ках. Вони в тяжкій життєвій боротьбі переконалися, що щоб корисно служити своїй суспільності, не треба пуска-тись на демагогію і послугову-ватись ріжними, чужими нам клічками, лівими чи правими. Філософія, яку ми винесли з нашої селянської хати, опера-та на праці й власних силах, є основою нашого ділання. „Свобода“ все дивилась на у-країнське суспільне життя не з себелюбного, тільки з за-гално народного боку. Вона підносила патріотизм інших українських організацій і їх членів, які цей патріотизм ви-являли; робила вона це навіть тоді, коли в дечому могла не-погоджуватись із тактикою. Добра воля, характер, цін-ності душі — вона все ставила на першому місці.

Пані Марія Гребенська від-співала з глибоким чуттям і мистецьким виконанням п'ять пісень, з яких п'ята була від-співана на домагання публі-ки, що щедро оплесками на-городжувала артистку. Піяно-вий супровід спочивав у ко-мпетентних руках пані О. Ля-хович. Жалко, що пісня чо-мусь не було на сцені, тільки винизу. Накінець ще раз ви-ступив хор під проводом п. Онуфрика і відспівав низку пісень. Перед відспіванням у-українського гимну виступив гол. радний У. Н. С. п. Ілля Гузар, і, подякувавши прива-ну за участь, у своїй ко-роткій промові закликав ро-дичів, щоб вписували дітей до У. Н. Союзу. Галя була заповнена людьми.

Свято це залишило по собі дуже миле враження і переко-нало всіх союзівців, що вони, колиб далі разом співпрацю-вали, могли виконати неодну добру суспільну роботу. А понадусе вони освідомилиб з ідеями, які заступає У. Н. Со-юз, наш найширший україн-ський загаль і слід за тим могли притягнути чимало нових членів, роблячи тим їм самим добру прислугу та скріплюючи ними нашу спільну організацію — У. Н. Союз.

УВАГА! БОФАЛО І ОКОЛИЦЯ!

УКРАЇНЬКА ПРАВ. ПАРОХІЯ
ПРЕСВ. БОГОРОДИЦ,
548 Савт Парк Еве.

— устроює —

В НЕДІЛЮ, 24. ГРУДНЯ 1939.

ДІТОЧИЙ КОНЦЕРТ

— і —

ГОСТИНУ СВ. НИКОЛАЯ

Програма дуже добірна. Для чемних св. Николая роздасть дарунки.

Початок 7:30 вечером. Вступ 25 центів.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

УКРАЇНЬКА ВИСОКА ШКОЛА ПОТРЕБУЄ НАШОЇ ПОМОЧИ!

Нижче наводжу витяг з ли-ста, якого я дістав від управи Товариства Прихильників У-країнської Господарської Ака-демії.

„Як Вам певно відомо, наш інститут від дня свого засну-вання і по цей день існував та існує лише на українські влас-ні кошти, які головним чином давала українська еміграція в Європі й Америці та частинно краєві землі — Галичина, Во-линь, Карпатська Україна та Буковина. Нині ситуація така, що ми через воєнні події не можемо сподіватись помочи ані з рідних земель, ані від європейської української емі-грації. Єдина надія лишається на українську еміграцію в А-мериці. З вибухом війни і вна-слідок цього відрізання Інсти-туту від більшости його сту-дентів, а Товариства Прихиль-ників У. Г. А. від його членів наша школа залишилась зов-сім без коштів... І хоч ми всі однієї думки, що свої україн-ські школи й українські за-клади в Чехії, а зокрема такі живі установи, якими є Укра-їнський Технічно - Господар-ський Інститут, мусимо за-всюку ціну до кращих часів зберегти (бо це є єдине, що нам з наших досягнень зали-шається), але ми самі тут своїми слабкими матеріальни-ми силами не втримаємося. Сторонній допоміж, ні з ні-мецької, ні з чеської сторони чекати нема підстав. Ні з бо-ку німецьких, ні чеських чин-ників нема жадних перешкод для продовження шкільно-на-вчальної та наукової чинности нашого інституту, але на ма-теріальну підтримку з їх боку у нас нема надії.

Тому дирекція старается відшукати власні, українські джерела для дальшого існу-вання інституту. В цих цілях звертаємося до наших заоке-анських земляків, до їхніх чо-лових організацій та впливо-вих людей з проханням як-найшвидше (бо невідомо, як можуть події розвинути да-лі) в максимальнім ступні (бо переказ грошей триває міся-ці, а кожний долар продов-жує вік нашої школи!) допо-могти нам грошево, а то:

1. Особистою інтервенцією у Вам відомих українських організацій та окремих свідо-мих українських одиниць причинитись до негайного на-діслання нам грошевих допо-мог.

2. Заохочувати відповідних осіб до впису на наші курси або до купівлі наших ви-дань“.

Вище наведений витяг з ли-ста говорить сам за себе. Ли-шається українському грома-дянству в Америці відкликну-тись і щедрою рукою допо-могти своїй єдиній національ-ній школі.

М. Гайдак,
Сейнт Пол, Міни.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ.

МЕРФІЛД, ПА. Спеціальний мі-тинг відділу 185. Відбудеться 24. гру-дня, в першій годині пополудні. Про-сямо всіх членів, щоб прибули й вибрали відділовий уряд на 1940. рік. — Василь Наконечний, предс.; Микола Кишра, кас.; Михайло Ро-маншин, секр.

ІОНГСТАВН, О. Річні збори Бр. св. Петро й Павла, від. 274. з'їзди-відкриті на неділю, 24. грудня, з год. 6. попол. Проситись всіх членів прийти, бо є важні справи: звіт урядників і вибір нового уряду. Чле-ни, котрі ще не вписали своїх дітей, повинні на тих зборах їх вписати. М. Волошак, предс.; Л. Максимич, кас.; П. Сильчак, секр.

ВЕСТБЕРН, Н. Й. Річні збори Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 267, від-будуться в суботу, 23. грудня, в год. 8. вечером, а домі Ів. Агresta. На цих зборах буде спарювання урядників за цілий рік 1939. і буде вибір нового уряду на 1940. рік; крім того буде багато справ до полаго-дження. Приявність всіх членів є konieczна. Не являючися член підля-гає карі, приписаній статутом. — К. Лізах, секр.

КАЛЕНДАР СВОБОДИ

РІК ПЕРЕСТУПНИЙ

1940

НЕЗВИЧАЙНО БАГАТИЙ ЗМІСТОМ:

КАЛЕНДАРЬСЬКА ЧАСТЬ

крім календаріюма має ріжні календарні статті про час, його рахубу й мірення, про початок Нового Року, про пого-ду й теплоту.

ОБЄМИСТА ЧАСТИНА РІДНОГО КРАЮ

поведе читача низкою коротких статей поче-рез головні міста У-країни, в степи й іри України, на Дніпрі порогі; згадає йому красу української ночі; пригадає велич украї-нської історії, славного запорозького ватажка Данила Нечая, нагадає чар Олексі Довбуша, покаже яичну ляхам о-собу гетьмана Хмель-ницького й пригадає ніжні сторони цього за-каленого лицаря, геть-мана Івана Мазепи.

ЖІНОЧИЙ ВІДДІЛ

покаже, як високо ста-вить український народ жінку і яку велику ро-лю грала жінка в істо-рії України.

ВЕЛИКА ПЕРЕЛОМОВА ХВИЛИНА,

котру ми тепер пережи-ваємо, змальована в статті про економічні прямивання й в статті про сучасну війну. Низ-ка образків вимовно цю війну ілюструє.

ЖИТТЯ ІМІГРАНТА

взяте під увагу в ціло-му ряді статей про важні справи іммігранта.

РОЛЯ У. Н. СОЮЗУ.

представлена з трьох сторін трьома головни-ми урядниками цієї най-більшої української за-помогової організації.

ВІДДІЛ ЗДОРОВ'Я

дає важні для здоров'я ради.

До того ріжна цікава всячина, жарти, анекдоти, тощо.

ВСЕ ЦЕ СКЛАДАЄТЬСЯ НА ЦІКАВУ КНИЖКУ, ПОВНУ ВІЧНО ПОТРІБ-НИХ ІНФОРМАЦІЙ, СПРАВЖНЮ ЦІЛОРІЧНУ НАСТОЖНУ КНИГУ.

Ціна 50 центів.

Замовляйте в:

“SVOBODA”

81-83 GRAND STREET,

P. O. BOX 346,

JERSEY CITY, N. J.

ПИШАТЬСЯ ЛИШЕ 3 ДНІВ ДО АМЕРИКАНСЬКИХ РІЗДВЯНИХ СВЯТ а 9 до наших свят

ОТЖЕ перше, замовте тепер гарні РІЗДВЯНІ КАРТКИ до висилки своїм приятелям.

Друге, замовте гарні СТІННІ КАЛЕНДАРІ для прикраси хати.

Третє, замовте КНИЖКОВІ КАЛЕНДАРІ, щоби мати що читати через цілий рік.

Четверте, нехай "Свобода" ПОМОЖЕ ВАМ вибрати гарний різдвяний дарунок.

ОБРАЗИ ІСУСА ХРИСТА — або — СВЯТОЇ МАРІЇ

в українській стилі в прекрасних кольорах, вид. "Тема". Величина 20 цалів через 15 цалів.

Купити їх окремо в рамці і дати їм Різдвяний Дарунок або їх самі задарити для прикраси своєї хати.

Ціна Образу Ісуса Христа 80 ц.
Ціна Образу Святої Марії 80 ц.

КНИЖКИ НА ДАРУНКИ:

ВОЛИНЬ, славіна повість Уласа Самчука, в трьох томах \$4.25

ХОЛОДНИЙ ЯР, повість у двох томах \$2.00

ВЕЛИКИЙ ГЕТЬМАН, історичний роман, написав Фелікс Лутко \$1.75

НОВЕЛІ, ПОВІСТІ,

всі гарно опрацьовані. Замовте кілька:

ЗАМОК У КАРПАТАХ \$.50

СОЛІСЬ В ЧИГІРИНІ \$.65

СТЕПОВІ ОПОВІДАННЯ \$.65

ЗА НАЖИВНО \$.65

ПІД ПРАПОРОМ ХМЕЛЬНИЦЬКОГО \$.65

МАКСИМ ЗАЛІЗНЯК \$1.10

СИН ЗЕМЛІ \$1.10

ГРЕМИТЬ \$.65

ПРИГОДИ ДОБРОГО ВОЯКА ШВЕЙКА НА СВОБОДІ ВІЙНИ:

"Швейка на фронті" \$1.00

"Швейка в запліт" \$1.00

ГАЙДАМАКИ. Надзвичайне гарне видання, величини 13 цалів через 17 цалів. Чудові ілюстрації, у паперовій оправі \$1.50

у шкіряній оправі \$2.50

у люксовій оправі \$3.50

ТВОРИ МАРКА ВОВЧКА, збірник оповідань, в оправі \$1.25

ЦАРІВНА, повість О. Кобилянської, в гарній оправі \$2.50

Всі книжки, замовлені на РІЗДВЯНІ ДАРУНКИ, каталог "Свободи" гарно опрацьовано в гарній святковій різдвяній папір з прикрасою, і залучить гарну картку з іменем дарувача й святковими побажаннями.

Висламо просто до обдарованого, щоби він дістав на Різдво, або висламо на Вашу адресу. Тому, що кожного року маємо великий навал а різдвяних замовлень, просимо замовляти замовити дарунки тепер, щоби ми могли їх гарно приготувати до висилки.

"Свобода"

81-83 Grand St., P. O. Box 346

Jersey City, N. J.

УКРАЇНКИ І УКРАЇНЦІ ФІЛАДЕЛФІЇ, ЧЕСТЕР, БРІДЖПОРТ, ВІЛМІНГТОН, КОЦВІЛІ І ОКОЛИЦІ

У дні душевного зневіря звертаймося до Героїв України, бо лише вони ясно вказують нам правильний шлях, яким треба йти до здійснення ідеалу української нації. Щоб нам не забути за ці, зрошені кров'ю ідеали, приходім у сему річницю героїчної смерті ДАНИЛИШИНА І БІЛАСА, пошанувати світлу пам'ять Героїв України.

СВЯТОЧНОЮ АКАДЕМІЄЮ

В НЕДІЛЮ. 24. ГРУДНЯ (DECEMBER 24, 1939)

В УКР. ГАЛІ, 849 НОРТ ФРЕНКЛІН ВУЛ., ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Початок година шеста вечером.

У Святковий Академії зростає перший гостиний виступ у Філадельфії Хор "Думка" з Нью-Йорку під управлінням проф. Ю. Кирченка. Солов'їни виконують: пані Оля Карпінська з Нью-Йорку і Теодор Сисітук. Скрипкове соло відіграє пані Стефанія Палмер. Акомпаніює пані Маріяна Кіс. Святкову промову виголосить д-р Луїс Мінхус, редактор Свободи. Місцевий мужеський Козацький Хор під управлінням Стефанія Самчука. Декламації.

Святком заряджують Владімір ОДВУ і УЗХ у Філадельфії.

3 УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ДІТРОЙТ, МІШ.

3 концерту української співачки.

В неділю, 3-го грудня б. р., концертна аудиторія Арт Музею була заповнена доброю публікою, що прийшла послухати нової української співачки, пані Ольги Лепкової, яка дала концерт за старанням філії С. У. А.

Концерт відкрила пані Ю. М. Шустакевич привітною промовою, представивши публіці співачку серед грімких оплесків.

Озвалося піяно. З грудей співачки полився золотий голос: "Мені однаково, чи буду я жити в Україні" (Шевченко-Лисенко). Цією пісню співачка відразу полонила слухачів і стала близьенько до їх сердець. Здавалося, що це Шевченко промовляє словами золотого голосу співачки.

Вміру того, як розвивалася концертна програма, публіка щораз більше захоплювалася співом. Артистці подано в нагороду квітки. Великі жовті хризантеми від філії С. У. А., опісля кіш цвітів від української федерації і ще одну китицю від родини Королішнін.

Минала пісня за піснею, щедро нагороджувані грімкими оплесками. І так пройшло 12 пісень і дві додаткові, на сердечне домагання публіки.

Пані Лепкова показалася доброю співачкою. В неї сильний, енергійний, широкої скалі mezzo-soprano, яким вона орудує відповідно до своєї волі. Її репертуар складався з трудних оперових арій, тяжких до виконання, як Чайковського "Жанна Д'Арк" (Орлеанська Діва) і "Пікова Дама". Співала твори наших композиторів: Людкевича, Вахнянина, Степового і чужих, як Брамса, Шопена й інших. Співачка, повна молодості й енергії, дає великий вклад пошанування і драматизму. У неї не-

ма застережень і тому в пісню вкладає всю свою душу.

Українська публіка любить наші народні пісні, але їх покищо наша співачка у своїй репертуарі не має, через велике замишування до оперових творів. Та наші народні пісні є дуже близькі нашій публіці і тому так очікувані від кожного співака і співачки. І коли пані Лепкова виступала до Шевченкових слів Мусоргського "Гопак", публіка безмежно раділа. Також грімкі оплески полилися за ангайську пісню "Мій гір" (Мій герой), яку співачка присвятила тут родженій молоді. Треба признати, що це був дуже щасливий момент для молодих слухачів.

Концерт був успішний під кожним оглядом. Гарячо та сердечно прощала публіка симпатичну співачку і виходила з концерту, піднесена морально на душі. А з обличчя співачки можна було вчитатися, що вона задоволена з успішного виступу. А успішний виступ є тоді, коли є правдива душевна симпатія між артисткою і публікою. Наші кольонії повинні за-

прошувати до себе паню Лепкову на концерти. Такі концерти потрібні в першій мірі для морального піднесення нас самих, а також на те, щоб наші співачки були "наші", щоб не розгубились у чужині.

Піановий супровід спочивав у руках досвідченого музиканта, який є Містер Гомер Ля Гас-си, що вже від чотирьох років грає на українській радіопередачі п. М. Шустакевича.

Ще гадаю, що другого дня в Українській Народній Домі філія С. У. А. влаштувала товарицьке прийняття для нашої співачки, де члениці С. У. А. і ширша публіка мали змогу ближче з нею познайомитись. Вечором проводила дуже тактовно пані Козаченко і він пройшов у надсподівано приємному і піднесеному настрої.

Сердечні побажання співачці несли від урядників С. У. А.: Цимбалісто, Стецько, Голубової і Будзол. Також пані Атаманець передала привіт. З громадян промовляли: адв. І. Кузь, М. Шустакевич, д-р Я. Ців, д-р Кібзей, проф. Королішнін і Піхурський. Практичний дарунок від симпатиків передав п. Сковрон.

Слухаючи признань і компліментів, співачка хилила головою і сердечно дякувала всім.

На цьому місці додаю, що С. У. А. в Дітройті щиро, по-сестринному, віднісся до нашої співачки, покладаючи працю і влаштовуючи цей концерт дуже, дуже старанно.

Ю. М. Ш.

ЗРІСТ ПРОДУКЦІЇ ВІНА В АМЕРИЦІ

Департамент скарбу каже на основі заплачених податків, що в Америці розвивається щораз краще продукція вин. У порівнянні з тим промислом продукція горівок зменшується.

У СПРАВІ РІЗДВЯНИХ ПОЗДОРОВЛЕНЬ ЯК ПОПЕРЕДНИХ РОКІВ, ТАК І ЦЬОГО РОКУ

ВИЙДЕ ДНЯ 6. СІЧНЯ 1940. РОКУ

СПЕЦІАЛЬНЕ

РІЗДВЯНЕ ЧИСЛО

"СВОБОДИ"

У ЗБІЛЬШЕНОМУ ФОРМАТІ

ЯК ПОПЕРЕДНИХ РОКІВ, ТАК І ЦЬОГО РОКУ це спеціальне Різдвяне число "Свободи" дасть нагоду

ВІДІЛІЛАМ У. Н. СОЮЗУ І ІНШИМ ТОВАРИСТВАМ, ВІДІЛІВІМ УРЯДНИКАМ І

УКРАЇНСЬКИМ І ІНШИМ БІЗНЕСМЕНАМ пригадати своїм приятелям, знайомим і покупцям відповідним Різдвяним поздоровленням.

Щоби такі поздоровлення могли бути зложені в відповідній формі, вони мають бути в адміністрації "Свободи" НАЙДАЛІ ДО 31. ГРУДНЯ 1939.

ДИВНА ПРИГОДА З ЗУБАМИ

Ось така пригода притрапила недавно одному французькому добродієві, що живе в Ст. Роз Да Лак, Ман. (25 миль від Давфину) та тішиться гарними, здоровими та блискучими — штучними зубами.

Оноді вертався він з Вініпегу додому та купив собі на дорогу бананів, щоб не вкучилося їхати. Розсівав вигідно на лавці — таї почав їсти. А коли зів, завинув шкірку в бананів у папір, відчинив вінно та викинув надвір. Наробив крику й сказав кондукторові спитати потяг. Висівши з потягу, поїхав "гендарою" аж до місця, де викинув шкірку з бананів. Шкірку знайшов, але зубів ні. З тяжким серцем чекав на другий потяг, щоби поїхати додому. А в головні сумні думи кружляють: Що скаже жінка?

Тимчасом кондуктор знайшов зуби під лавкою, довів їх до Ст. Роз Да Лак і лишив на стації.

І так зуби приїхали до дому скоріше, як їх власник.

ВАГА ОБЕРЕЖНОЇ ТЗДІ

Томас Вилет з Вотерлу, Айова, їхав зо своєю жінкою на відіт про вагу обережної Тзді автом. Його вибрано лектором на тій основі, що він проїхав 1,250,000 миль без випадку. По дорозі на відіт йому трапився такий поважний випадок, що його треба було відставити до шпиталю, а відіт відкликати.

ВІВІВНИК, ЧИ ЖЕРТВА ВПАДКУ?

Лорел Гарві Крофорд, 41-літній мешканець Пасадені, Каліфорнії, котрому поліція закидає, що це він навмисно спричинив упадок свого авта з висоти 1,000 стіп і вбив свою родину з 5 осіб. Він каже, що це був випадок.

УКРАЇНСЬКІ ЖІНКИ І ДІВЧАТА!

Колі Ви в дієвності додаєте про оригінальність своєї краси і молодості, приходьте все до українського косметичного заведення п. н.:

DOROTHY'S BEAUTY SPOT, 433 EAST 9th ST., (near Ave. A), NEW YORK CITY.

якого власницею є Д. Кульчицька, булва Кукульська. Як спеціалістка по жіночій окрасі, п. Кульчицька проголошує спеціальну передсвяткову офертю на т. зв. "перманент волос", за які Ви часто платили по \$6.00, а які вона виконає машинною чи руками і тільки в чистій олівці лише за 3.00. Робота артистична і гарантована. Обслуґа чесна. Користайтеся з різдвяної офerti і заповніть собі адресу!

290.

PRESS REPORTS ON UKRAINE AND UKRAINIANS

CONDEMN INVASION OF THE UKRAINE

A resolution condemning the recent invasion of Western Ukraine by Soviet Russia was adopted by about 600 local Ukrainians who convened Sunday at the Ukrainian Center, 181 Fleet St., to honor Archbishop Andrej Sheptytsky, of Lwow, Poland. The archbishop, who is prelate of the invaded district, was honored because of his heroism during the invasion.

An appeal was made by Counselor Marcel Wagner, a speaker Sunday, to those present to petition their congressmen and senators to aid the exiled Ukrainians through the American Red Cross.

Rev. Thomas Fay, S. J., of St. Peter's College, said that the invasion was conducted with the hope of stamping out the Ukrainian Catholic Church. Father Fay expressed belief that "when the present dictators are forgotten Archbishop Sheptytsky will be revered in blessed memory." He said the Catholic Church has triumphed over men such as Napoleon, and will still flourish when "Stalin and Hitler are in their graves."

Other speakers were Dr. Longin Celchsky, editor of a Philadelphia Ukrainian newspaper, and Nicholas Muraszko, of Jersey City, president of the Ukrainian National Association.

Very Rev. Wladimir Lotowycz, pastor of St. Peter and Paul Ukrainian Catholic Church, presided. Members of the Lysenko Choir, directed by Prof. William Gela, presented several selections. Soloists were John Kawoczka, Anne Dmytrychuk, Mildred Milanowicz, and George Shumykevich.

(The Jersey Journal, Jersey City, N. J., Dec. 19, 1939)

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР,
ХІРУРГ І АКУШЕР
321 E. 18th STREET,
between 1st and 2nd Avenues,
NEW YORK, N. Y.
Tel. GRAMERCY 5-2410.

Урадові години: рано від 10 до 12, Ввечір від 6 до 8, а в меділі рано від 10 до 12.

Особна їдальня для жінок.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР,
ХІРУРГ І АКУШЕР
321 E. 18th STREET,
between 1st and 2nd Avenues,
NEW YORK, N. Y.
Tel. GRAMERCY 5-2410.

Урадові години: рано від 10 до 12, Ввечір від 6 до 8, а в меділі рано від 10 до 12.

Особна їдальня для жінок.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР,
ХІРУРГ І АКУШЕР
321 E. 18th STREET,
between 1st and 2nd Avenues,
NEW YORK, N. Y.
Tel. GRAMERCY 5-2410.

Урадові години: рано від 10 до 12, Ввечір від 6 до 8, а в меділі рано від 10 до 12.

Особна їдальня для жінок.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР,
ХІРУРГ І АКУШЕР
321 E. 18th STREET,
between 1st and 2nd Avenues,
NEW YORK, N. Y.
Tel. GRAMERCY 5-2410.

Урадові години: рано від 10 до 12, Ввечір від 6 до 8, а в меділі рано від 10 до 12.

Особна їдальня для жінок.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР,
ХІРУРГ І АКУШЕР
321 E. 18th STREET,
between 1st and 2nd Avenues,
NEW YORK, N. Y.
Tel. GRAMERCY 5-2410.

Урадові години: рано від 10 до 12, Ввечір від 6 до 8, а в меділі рано від 10 до 12.

Особна їдальня для жінок.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР,
ХІРУРГ І АКУШЕР
321 E. 18th STREET,
between 1st and 2nd Avenues,
NEW YORK, N. Y.
Tel. GRAMERCY 5-2410.

Урадові години: рано від 10 до 12, Ввечір від 6 до 8, а в меділі рано від 10 до 12.

Особна їдальня для жінок.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР,
ХІРУРГ І АКУШЕР
321 E. 18th STREET,
between 1st and 2nd Avenues,
NEW YORK, N. Y.
Tel. GRAMERCY 5-2410.

Урадові години: рано від 10 до 12, Ввечір від 6 до 8, а в меділі рано від 10 до 12.

Особна їдальня для жінок.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР,
ХІРУРГ І АКУШЕР
321 E. 18th STREET,
between 1st and 2nd Avenues,
NEW YORK, N. Y.
Tel. GRAMERCY 5-2410.

Урадові години: рано від 10 до 12, Ввечір від 6 до 8, а в меділі рано від 10 до 12.

Особна їдальня для жінок.

ПОСМЕРТНІ ВІСТІ

У середу, 20. грудня 1939. року, помер у Джерсі Сіті, Нью-Джерсі, по довгий нехворі член У. Н. Союзу й Товариства Клоб Поступовий, вік 70. У. Н. Союзу.

ВАСИЛЬ ТУРНИЧАК.
Родився він у Джерсі Сіті 24. грудня 1918. року. Мав при смерті нехворі 21 літ.

Він був моряком і плив на різних кораблях між Америкою й різними європейськими країнами. Під час одної подорожі до Росії він простудився, а з простуди розвинувся сухот.

До У. Н. Союзу приступив ще дитиною, а в 1938. році перейшов до старших членів. Був самотній.

Оставив у смутку матір, три сестри й трьох братів.

Похорон відбувся в суботу, 23. грудня, рано з дому жінки, 247 Вашингтон стріт, Джерсі Сіті, до української католицької церкви й на цвинтар.

Земля йому пером!

ЗАНЕДБАНИ ХРОНІЧНІ НЕДУГИ доводять до безпозбінного терпіння. Аналіз крові, луги "Екс", аналіз сечі, медична екзамінація.

ПО НИЗЬКІЙ ЦІНІ зазначають удачу діагнозу. Ревматичні стани, "Гей фішер", астма, клопотні відходою кишків, дізурія, залоз і широк дієється модерністськими способами. — ПОРАДА ДАРОМ.

DR. DE RUHA
128 East 86th St., New York City.
Кожного дня від 10-2 год.
і від 4-9. У неділі від 10-2.
Особна їдальня для жінок.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР,
ХІРУРГ І АКУШЕР
321 E. 18th STREET,
between 1st and 2nd Avenues,
NEW YORK, N. Y.
Tel. GRAMERCY 5-2410.

Урадові години: рано від 10 до 12, Ввечір від 6 до 8, а в меділі рано від 10 до 12.

Особна їдальня для жінок.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР,
ХІРУРГ І АКУШЕР
321 E. 18th STREET,
between 1st and 2nd Avenues,
NEW YORK, N. Y.
Tel. GRAMERCY 5-2410.

Урадові години: рано від 10 до 12, Ввечір від 6 до 8, а в меділі рано від 10 до 12.

Особна їдальня для жінок.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР,
ХІРУРГ І АКУШЕР
321 E. 18th STREET,
between 1st and 2nd Avenues,
NEW YORK, N. Y.
Tel. GRAMERCY 5-2410.

Урадові години: рано від 10 до 12, Ввечір від 6 до 8, а в меділі рано від 10 до 12.

Особна їдальня для жінок.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР,
ХІРУРГ І АКУШЕР
321 E. 18th STREET,
between 1st and 2nd Avenues,
NEW YORK, N. Y.
Tel. GRAMERCY 5-2410.

Урадові години: рано від 10 до 12, Ввечір від 6 до 8, а в меділі рано від 10 до 12.

Особна їдальня для жінок.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР,
ХІРУРГ І АКУШЕР
321 E. 18th STREET,
between 1st and 2nd Avenues,
NEW YORK, N. Y.
Tel. GRAMERCY 5-2410.

Урадові години: рано від 10 до 12, Ввечір від 6 до 8, а в меділі рано від 10 до 12.

Особна їдальня для жінок.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР,
ХІРУРГ І АКУШЕР
321 E. 18th STREET,
between 1st and 2nd Avenues,
NEW YORK, N. Y.
Tel. GRAMERCY 5-2410.

Урадові години: рано від 10 до 12, Ввечір від 6 до 8, а в меділі рано від 10 до 12.